

for at forsøge paa at udvilde dette til et ift Grundvæsen med Fæstet aldeles lige Forhold.

Det er egentlig kun i dets indre Forffjellighed fra Livsfæstet, at Forpagtningsforholdet kan søge sin Berettigelse ved Siden af hin fra Arilds Tid bestaaende Form for Bondejordens Benyttelse, men en saadan Forffjellighed forspinder i Virkeligheden ved deres Eigestillen. Den større Sikkerhed for Jorddrot og Bonde, som man har villet finde deri, at Rettsforholdet var bundet til en bestemt Tidsgrænse, turde Erfaring tilstræffelig have vist, ikke har havt stor Tillokkelse for Brugerne, hvis Dalsmænd endog ville se større Betryggelse i Fæstets Varighed for Fæstevens og Entes Livstid og i den Dmhu for deres Efterladte, som den nyere Lovgivning viser, og det ringe Omfang, hvori Godseierne have benyttet Vortforpagtninger i Tidrummet for Loven af 19de Februar 1861, synes et heller for deres Vedkommende at vidne om stor Interesse for denne Side af Forholdet. Det maa derhos, forsaavidt der overhovedet kunde være Spørgsmaal om fra et almindeligt nationaløkonomisk Standpunkt at afvete Fordelene ved de tvende Brugsformer, ikke glemmes, at der netop i senere Dage har reist sig vægtige Stemmer for den Betragtning, at et Tidrum af 50 Aar med alle de Dmstiftelser i Eiendommenes Værdi og i Driftsmaaden, som et saadant kan føre med sig, var en uhenfigtsmæssig Grænse ved Udlete af Jord, og at Forpagtningstiden burde indskrænktes til 30 Aar. Egeledes maa det vistnok erkjendes, at en Godseier vanskeligt skal kunne bevare Interesse for Godsets Gaarde, naar disse paa saa lang Tid gives ud af hans Haand, uden at han ordentligvis vil komme til at have nogen Indflydelse paa Bestemmelsen af, hvem der skal komme til at besidde dem, og de tilmed efter Lovgivningen kunne gaa over til Personer, der for ham staa som ganske Fremmede. Det kan derfor vistnok forudsættes, at de lange Forpagtninger, naar Rettsforholdet ikke bevarer den Bevægelighed og Frihed, der nu giver det sin eiendommelige Præg, i Fremtiden kun vilde blive lidet benyttede, undtagen netop i saadanne Tilfælde, hvor Godseieren sætter sin Interesse

i at udbringe det mest Mulige af Gaardene, og ligesom den stigende Afgift, som Loven af 25de Juni 1870 tillader Godseieren at bestemme, vil forsynne ham med et Middel til at følge de opadgaende Jordpriser og Konjunkturer, saaledes kan Udvalgets Flertal derhos ikke frigjøre sig for den Frygt, at denne Udgang til at fastsætte en stigende Forpagtningsafgift lettelig vilde kunne føre med sig, at de paa 50 Aar lydende Forpagtninger ofte i Virkelighed ifkun vilde komme til at gjælde for en langt kortere Tid. — Forsaavidt man derhos har gjort gjældende til Fordel for de lange Forpagtninger, at det efter Loven af 25de Juni 1870 ikke var tilladt, at betinge sig Indfæstning, at Brugeren saaledes bevarede sin Driftskapital, og at denne Brugsform overhovedet ydede Godseieren et Middel til at lade selv mindre bemidlede Personer opnaa Nydelse af Gaardene, synes man at overse, at Indfæstning ingenlunde hører til det Væsentlige i Fæsteforholdet, og at der Intet er til Ginder for, at Godseieren bortfæster Gaardene uden eller i alt Fald imod en meget maadeholden Indfæstning, saaledes som i ældre Tid stedse var Tilfældet. Under sædvanlige Forhold kan der derhos ikke være mindste Tvivl om, at Godseieren iblandt flere Medbejlere til hans Gaard vil vælge den, hvis Formuesvilkaar afgive størst Sikkerhed for, at han vil vide paa henfigtsmæssig Maade at røgte sin Dont og sine Pligter ligeoverfor Jorddroten, og hvor personlige Hensyn tale afgjørende for Valget af den ubemidlede Karl, forbyder Fæstets Natur ikke Godseieren at fyldestgjøre Hjertets Krav.

Hertil kommer nu, at der har gjort sig Tvivl gjældende i Udvalget, paa den ene Side om den paatænkte Eigestillen af Fæste- og Forpagtningsforholdet lod sig iværksætte ved en blot Overflyttelse af Fæstelovgivningens Bestemmelser, og paa den anden Side, om Tilgevægen vilde være tilveiebragt ved de foreslaaede Endringer, og saaledes blandt Andet, om det ikke vilde være fornødent strax at overføre de i Forordningen 8de Juni 1787 og den senere Lovgivning indeholdte procesfulle Regler paa Forpagtningsforholdene. Dette er imidlertid kun en enkelt Mangel, som strax